

SÖZ
uçar
YAZI
kalır

GENÇLİK

KIYMETLİ

Nurettin Topçu

Gençler, Bir millet, mektebiyle millet olur. Bir millet, mektebinde yükselir. Mektebin büyüklüğünü görmek mi istiyorsunuz? Mektebin hayatına girin, koridorlarında dolaşın, sıralarının üstünü yoklayın, gençliğinin alnında parıldayan necabet damgasına bakın. Her birinin yüzünde ilahî nazardan nişane olan hayâ membaında kaynaşan bin sevimli manayı seyredin: Biliniz ki cemaatin en temiz unsurları sizlersiniz. Bir milleti büyük yapan içinde bulunduğu medeniyet âlemine bayrak yapan, mekteplerinin kan değil de dimağ usaresi harcayan sinesidir. Medeniyet kervanına yol gösteren maariftir, kültürdür. İlkçağ tarihinde gördünüz ki Sümer, Mısır ve Çin dünyalarının, Yunan dünyasının büyük medeniyetleri hep kültür ve maarif temeli üzerine kurulmuştur. İslam, bir büyük ilim rönesansı ile âleme yayılan güneş oldu. Bizim millî tarihimiz Anadolu'da bin yıl evvel başlarken, Selçuklu veziri Nizamülmülk'ün Bağdat'ta açtığı Nizamiye Med-

resesi, Türk-İslam dünyasının bütün büyük ruhlarını kendi etrafında topladı. Bundan sonraki yayılışın dimağı olduklar, İstanbul'u alan büyük atamız Fatih'in, fethinden daha büyük eseri Fatih Külliyesi, Kanuni'nin Mohaç ve Hint seferlerinden daha büyük eseri Süleymaniye Külliyesi olmuştur. Bizde gerçekten bizim olan ne varsa hepsi mektebindir. Geri kalan ya cildimizle iştihalarımızın veya alışkanlıklarla şaşkınlıklarımızdır. Bu hikmeti pek iyi anlayan Büyük İskender'in, hocası Aristo'ya borçlu olduğu büyük minneti ifade eden şu sözü size ibret olmalıdır: "Babam beni gökten yere indirdi, hocam beni yerden göğe çıkardı."

Filozof Sokrat'ın şu sözü, hikmetin sonuncu basamağı olan sırna ne yoldan ulaşıldığını ortaya koyucudur: "Ben yalnız bir şey biliyorum o da hiçbir şey bilmediğimi bilmektir." İşte en büyük hâkimin, sonsuz, idraki sonsuz açıklıkla birleştiren bilgisi.

Hiçbir şey bilmediğimizi bilecek kadar çok bilgi, derin bilgi, ilahî bilgi mi elde etmek

istiyorsunuz? Her şeyi ve bütün varlığı sevmeyi öğreniniz. Bu ulvi sevginin şartı; her an bir vazifenin emri altında bulunduğunu bilmek, her an kendinden bir fedakârlık beklediğini göze almak, her gün yeni bir hizmete hazır olmaktır. Hiçbir hizmete söz vermeden, serazat kendi zannınca hür yaşadığını söyleyen insan, hakikatte bir esirdir; içgüdülerinin ve her günkü hasis menfaatleriyle alışkanlıklarını kırmıdanan kuvvetlerin esiridir. Vazifesiz, itaatsiz insan, vazifeyi ve itaat iradesini ta içinden teperek kendinden uzaklaştıran içimizdeki hayvanın esiridir. Hür adam, hürriyetle sahip olduğu içsel kuvvetlerin varlığı sayesinde üzerine bir takım vazifeler yüklenmiştir.

Mektep koridorları gerçek fethilerin yeridir. Harp cephesindekinden daha derin ve trajik duygular sisteminin yaşandığı muhteşem ve ilahî sahnedir. Burada kendine irşat aydınlığı arayan gençlik, aynı zamanda kendisine verilen irşat ışığını ellerinde taşıdığı için irşatçısına mürşit de olabilir. Bugüne kadar biz vazifeyi yapan; siz, yarının mürşitleri olacaksınız.

Bu yazı, Nurettin Topçu'nun Dergâh Yayınlarından çıkan "Türkiye'nin Maarif Davası" adlı eserinden alıntılanmıştır.